

dan synkende Skattemoderation i færre eller flere Aar ligesaa godt lader sig beregne til et fast Pengeløb, og ligesaa godt kan betragtes som Erstatning af en vis Sum, som den anden foreslaaede Afgjorelsesmaade; men dernæst maa jeg tilløse, at, naar man har anført som Grund, hvorfor man ikke skulde komme ind paa hiin Maade til at give Erstatning paa, fordi man derved vilde forevige Privilegiet forekommer det mig, at her ligger en besynderlig Forverkling af Personer og Eiendom til Grund. Det er sandt, at den Person, som faaer en Obligation, som til evig Tid giver 4 pCt. Renter, har faaet, om man vil, et evigt Krav paa Staten af 4 pCt. Rente aarlig, men det er ligesaa vist, at en Eiendom, hvis Skattemoderation man borttager paa denne Maade, ikke kan siges at faae et evigtvarende Privilegium, thi Privilegiet er netop blevet ophævet paa denne Maade. Tænker man sig den Anskuelse, som ligger til Grund for hiin Paastand, gjort gjældende i private Forhold, saa vilde man her komme til det besynderlige Resultat, at hver Gang man betalte en Gjæld, med en rentebærende Obligation, saa havde man ikke betalt, men først gjort sig til en evigtvarende Skyldner, og dette vil dog vel neppe Noget paastaae. En anden Anskuelse, som man har søgt at gjøre gjældende, er, at denne Erstatning skulde være mod Statens Ret. Hvad man har meent dermed, er mig ikke aldeles klart; men mener man dermed, at man gaaer Staten for nær, saa er det jo netop det, hvorom der er Spørgsmaal, og som her skal afgjøres, og som er Grunden til den hele Meningsforskjellighed blandt os, thi Staten er ikke andet i dette Tilfælde end i alle andre Tilfælde: alle skatteyndende Borgere. Er altsaa Erstatningen for hoi, saa vilde de skatteyndende Borgere lide for meget derved, og er Erstatningen ikke for hoi, saa vilde de skatteyndende Borgere ikke komme til at udrede Mere, end hvad Billighed og Retfærdighed kræver, og saa forstaaer jeg slet ikke denne Antydning, at Staten skulde have en Ret, der skulde være forskjellig fra Samlingen af alle Borgeres i Samfundet. Jeg troer i det Hele, at det er noget misligt, saaledes at gjøre Staten til et abstract Be-

greb, som man ved Leilighed kan trække frem for at bringe dets Ret i Collision med bestemte Borgerclassers. Man har under denne Sag villet gjøre det gjældende, at man istedetfor al anden Erstatning skulde indrømme i et vist Tidsløb en aftagende Besskatning, og har sagt, at dette var den historisk betegnede Wei, idet man har paaberaabt sig deels Bagerfagen og deels den Maade, hvorpaa man havde paataenkt at ophæve Slaveriet i de vestindiske Provindsler. Det er nu i og for sig noget besynderligt at ville kalde Noget, der slet ikke er til, og Noget, der ikke blev til, den historisk betegnede Wei, og at paaberaabe sig Bagerfagen, der, saa at sige, endnu ikke er født, eller i det Mindste i sin Afgjorelse ikke endnu er bragt til Verden, og Slavernes Emancipation paa den Maade, som det blev paataenkt i 1847, men som aldrig kom til Udførelse, fordi andre Begivenheder traadte imellem: hvorledes det skulde kunne betegne den historisk Wei, som vi have at følge, det kan jeg virkelig ikke forstaae. Der er imidlertid en anden Begivenhed, som ligger os langt nærmere, og som jeg aldrig har hørt critisere, jeg vil ikke sige, ikke blot ikke i Stænderne, men heller ikke i Folket, og som dog maatte kunne paaberaabes og langt snarere tjene til Analogie i denne Sag, end hvad der hidtil er blevet paaberaabt. Det er den Maade, hvorpaa Regjeringen i Begyndelsen af dette Decennium afløste Brændeviinsprivilegierne paa Landet, der havde faaet Ret til at brænde imod at svare en forskjellig, men overhovedet betydelig Grad mindre Besskatning end den almindelige. Hvad gjorde Regjeringen da? Den lod undersøge, og grundigt undersøge, hvor meget hver saadan Skattemoderation, den større og den mindre, kunde antages at være værd, deels paa Grund af den lavere Besskatning, som var bestemt for den enkelte, deels paa Grund af Privilegiets mere eller mindre sikre Retgrund, og derefter beregnede man en Erstatningssum, som disse Ciere fik udbetalt. Jeg veed ikke, at denne Maade at gaae frem paa, skjøndt den ikke var lidet byrdefuld for Staten, saa at man først efter flere Aars Forløb ved den ligelige Besskatning opnaaede den tilsigtede Indtægtsforøgelse, blev critiseret eller anset for at være en forkeert Afgjorelsesmaade,